

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy óra . . . 1 kor. Egy óra . 1 kor. 50 fill.
Negyedévre . . 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Felelős szerkesztő:
MEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és lap tulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Platz-utca 47. és 49. szám.

Emlékezzünk . . .

Debreczen, június 17.

Most pedig emlékezzünk. Emlékezzünk nem nagyon régiekről. Nem nagyon régi eseményekről és még csak ezután megszületni akaró, de mennyire akaró emberekről. Az események nem egészen négyesztendősek. Ki emlékszik még azokra az eseményekre? Azaz, hogy ki nem emlékszik? Hiszen elég csak a dátumok felidézése: november 18., december 13., február 21., április 25. Nem tolnak-e nyomban emlékezetünkbe Perczel Dezső és a zsebkendőlobogtatás, a darabontok — az igazi darabontok — szétverése és kiüzése, Fabricius és a legvégén a választás, mely meghozta a függetlenségi pártnak az abszolút többséget s megsemmisítette — a szó szoros értelmében megsemmisítette — azt a szabadelvű-pártot, mely a hatalmi szempont rideg tuhájtásával tultette magát jogon, erkölcsön, nemzeti kívánalmakon, még nemzeti felháborodáson, sőt minden politikai szemérmén is és megalkotott lex Dánielt, szavazást zsebkendőlobogtatásra, karhatalmat a törvényhozás csarnokában s minden képzelhető és képzelhetetlen fajtáját az erőszaknak. Ezek az akkori események. Az akkori emberek pedig?

Eleinte csak a függetlenségi párt szemben a szabadelvű-párttal, később pedig részünk volt egy lélekemelő látványban: a szabadelvű-párt legjobbjai, élükön Andrássy Gyulával, a pártönkény

és a hatalmi tukapás láttára áttörték a pártkeretek korlátait s egy nagyszerű elhatározással elszakadtak attól a tábortól, mely hatalmi tobzódásában keresztülgázolt mindenben, ami szent, s csatlakoztak az alkotmányért, a nemzet jogaiért küzdő elszánt csapathoz.

S csatlakozásuk eldöntötte a csatát, ma már ki ne tudná, kinek a javára? Igenis, azt a parlamenti harcot gróf Andrássy Gyula döntötte el. Emlékeznie kell erre mindenkinek, akinek a memoriaja még egyáltalában működik.

S most egy időre hagyjuk az emlékeket, hagyjuk a multat s lássuk a jelent. Válság van. Az a tábor, mely akkor diadalmaskodott, az a tábor, melynek kezébe az ország akkor letette a maga sorsát, most belső válságban szenved. A betegség oly nagy és oly súlyos, hogy az orvosok mind aggodalmas arcával állják körül a beteget szebben a nagy tanácsalanságban jelentkezni mer a legutolsó politikai kuruzsló is a maga ráolvasásaival.

Amikor megjelent a nyílt színen, nagy szomorúságunkban is elmosolyodtunk. Hogyan, hát ennek mániájává lett ez? És hiszi, igazán hiszi, hogy valaki komolyan veheti őt? Kitünt, hogy igazán hitte. Sőt kitünt az is, hogy joggal hitte. A magyar képviselőház elnöke, a válság egyik fő-főkartyakeverője, meghallgatta ezt az embert és — aztán újra meghallgatta. Ekkor már nem mosolyogtunk, vagy legalább nem Méray Horváthon mosolyogtunk. Hiszen ha van valaki, aki

öt komolyan veszi, miért ne venné ő maga magát komolyan? Őt hát értjük? De hát — uram istenem — Justh Gyula! Hát Justh Gyula olyan naiv? (Többet akkor mégsem mertünk mondani, még gondolni sem.)

Most pedig újabb hír van közszájon. Méray-Horváth nem is volt oly komikus, Justh Gyula nem is olyan naiv.

Ma már szélteben beszélnek, hogy a koalíciónak löttek, a függetlenségi párt felmondta az alkotmánypártnak, felmondta gróf Andrássy Gyulának a barátságot és ő nagysága más lovag karján libeg be a táncterembe. S tetszik tudni, ki ez a másik lovag! Jól tessék megfogódzni, mert ez a hirigazán olyan, hogy hallatára el lehet vágódni.

Az új lovag a — volt szabadelvű-párt, melynek leverése valamikor szent cél, utóbb diadalmas siker volt, a szabadelvű-párt, melynek gyűlöletes volt még a neve, az emléke is. Az a szabadelvű-párt az új lovag. Ezért löki el magától a bankcsoport gr. Andrássy Gyulát, az alkotmánypártot, a régi szövetséget s a régi szövetségest. Hogy is van a régi diák mondás? De gustibus . . . Hát igen. Csakhogy pardon uraim, banks uraim, itt nem az önök gusztyusáról van ám szó. Az önök gusztyusával törődik a fészkes holló, de azért, mert önök akarnak egy kis sajtot, azért mert önök közül egynéhány senki a piros bársonyszékben valakivé akar válni, azért az országot nem szabad a szabadelvűek kezére játszani.

A gyűjtés.

A Bois előkelő kis pavillonjában „Mária hónapjának” — zsenge, zöld lombos fái alatt, Gabriell Fallet, a nagy szociális képviselő, a szép, elegáns Fallet, az élet és a szép nők dédelgetett kedvence, révedezve ült helyén. Valami emlék kísértette ez este. Arca árnyba borult.

— Vár valakit, Fallet? — kérdém.

— Nem. Egy régi történet kísért, a melynek . . . ma van az évfordulója. Sokszor egy apróság elrontja az életet, mint a hogy egy első szerető elronthatja a szerelmet. Hallgassák csak.

Nyolc év előtt történt. Huszonnégy éves voltam s a Quartier Latin egy kis politikai körének a feje. Politikai vitatkozásokat tartottunk — párbajoztunk — ah! szép volt az ifjuság barátaim! Párnáimon reggel a napsugár táncolt — s ez a napsugár többnyire szőke volt. — Pedig a ragyogó ifjuság nagyon szegény volt, — ugyszólván a nyomorral küzdöttem. Egy napon politikai elveim miatt felmondták egy titkári állásom, ahonnan egyetlen jövedelemem hoztam. De én az ifjuság tüzével ragaszkodtam elveimhez és inkább a koplalásnak néztem elébe, semhogy lemondtam volna rólok.

Az első hetek elég jól folytak tova. Változás csak éppen az volt, hogy Suzon,

gyenge finyas gyomra miatt, kénytelen volt megválni tőlem. — A szép hűtlennel távozott utolsó aranyam is . . . Röviden, ugyan ez este, — egy gyönyörű májusi estén — melán haladtam át a Luxembourg téren, midőn egy barátságos hang kiáltott felém: — Ma este Fallet; a terem zsufolva lesz!

Jules Vien volt, a képviselő, ki nyájasan intett felém keztyűs kezével.

Az ám, szinte elfeledtem! Ma este értekezletet kell tartanom, a városháza nagytermében. Az újságok már előre hirdették. No jó! ott leszek! — legalább elfelejtem apró nyomorúságaim.

Sietve haladtam el a zsufolt éttermek előtt. Ma este nem szabad az evésre gondolni.

Otthon leültem íróasztalom elé. Az egyenlőségről, vagyonszűkösség alapszemléjéből kiindulva, készítettem el beszédem. Aztán gyorsan felöltöttem. Gyalog mentem, mert nem volt pénzem autobusra.

Jules Vien nem tulzott. A terem zsufolva volt. Az épület igen előkelő negyedben feküdt, s a gazdag polgárok, mind elküldték nejeiket, leányaikat az értekezletre. Selyem szalagok repdestek a selymes hajfűrtök között, — fehér, gyöngéd vállak villantak elő a diszkrét kivágásból.

— A legszebbek legelől ülnek —

sugta a fülembe Jules Vien, miután bemutatott a közönségnek. — No rajta, kezdjünk hozzá!

S hozzákezdtem. Tudják, mit lehet e tárgyról beszélni. Szavaim ércesen csengtek, a szemem tűzben égett. Korgó gyomrom segítségemre volt. Soha, soha nem beszéltem ilyen ékesszólóan, ilyen tomboló lelkesedés mellett.

S e mámoros, tüzes szavakra, egy édes és ovális arccoska lelkesített a legelső sorban sötét pillaktól beárnyékolt szemekkel, dus aranyos hajfűrtökkel, ennek beszéltem, ennek szólt minden szavam.

Mialatt a gratulálók tömege körülfogott, láttam, hogy a bájos gyermek felemelkedett helyéről és hevesen tapsolt. Minden tetszészaj közül ez az egy ütötte meg a fületem. Így válik ki sokszor a csattogó hangversenyben egy fülemile hangja a többi közül. Majd csoportok képződtek. Egy fiatal ember kivált a többiből s valamit mondott Jules Vien képviselőnek, aki lelkesen kiáltá:

— Gyöngéd, kedves és pompás gondolat.

S bejelenté, hogy a kerület szegényei részére itt helyben gyűjtést rendeztek. Az én bájos szőke szépségem, egy elegáns gavallér kíséretében, kezében perselylyel, már megkezdte körutját a teremben.

— Ez Mlle Gabyille, a híres milliomos

És nem is engedjük. És reméljük, a függetlenségi párt sem engedi. Ha némely madár vagy jómádár szeretkezni kíván a volt szabadelvűekkel, hát csak rajta, méltók egymáshoz. De mi nem kérünk ebből a szerelemből, sem következményeiből. Isten bizony nem. Jusst sem.

A színház ujjáépítése.

Zilagy Gyula ajánlata.

Felépíti a színházat.

A színházi bizottságot holnap délutánra ülésre hívta össze Kovács József polgármester. A bizottság a színház ujjáépítésének kérdésével foglalkozni. A színház alapos renoválása immár elengedhetetlen. A színházi bizottság már régebben foglalkozik az ujjáépítés ideájával, de a terv — főleg a pénzhány miatt — csak terv maradt.

Legutóbb Oláh Károly kultúratanácsnok mutatott be egy tervet a színház átalakítására vonatkozólag, melyet Jámbor és Bálint fővárosi építészek készítettek. A színházi bizottság annak idején egy szűkebb körű bizottságnak adta ki a terveket átvizsgálás végett.

Közben Zilagy Gyula szinigazgatónak az az eszméje támadt, hogy ő építtetné fel saját költségén a színházat, természetesen a megfelelő rekompenzáció mellett. Debreczenbe hivatta Bobula János fővárosi építész, akivel vázlatos terveket és költségvetést készítettett a színház teljes átalakítására nézve.

Ennek alapján ajánlatot terjesztett a színházi bizottság elé, hogy ő hajlandó a színházat felépíttetni saját költségén, ha a város a debreczeni színházat biztosítja neki hosszabb időre. (Ugy értesülünk, hogy ez az idő 15—18 év volna.) Ennek letételével a színház a város tulajdonába megy át.

Ezt az ajánlatot fogja tárgyai holnapi ülésén a színházi bizottság

Azt hisszük, ezt az ajánlatot komoly tárgyalás alapjául nem fogja elfogadni a bizottság. Eltekintve minden személyi körü-

ékszerész leánya, — sugta a fülembe Jules Vien.

Mlle Gabylle maga is valóságos kis drága ékszer volt. Szemeimmel követtem a gondolataim már nem a szociális politikával foglalkoztak. Minden harmadik lépésnél bájos mozdulattal egy láthatatlan hajtűt igazított meg hajában. Kis fehér keze olyan volt selymes fűrtjei kozt, mint egy fehér rózsaszírom.

Egyszerre előttem is megállt Mlle Gabylle és bátyos mosolylyal felém nyújtá bارسون perselyét. Meghajoltam.

— Kisasszony.

S gépies mozdulattal a mellényzsebem felé nyultam. Egy fillér sem volt a zsebemben. És ötszáz szempár nézett. Mélyen elpirultam, a fejem szédült s úgy éreztem, hogy lefelé sülyedek. De úgy látszik, Mlle Gabylle megérté nyomoruságomat, mert keszesen meghajította fejét s oly mozdulattal siklott tova, mintha egy aranyat dobtam volna perselyébe.

De a gavallér, aki kísérte, sértő aranganciával és eléggé hallhatóan jegyezte meg:

— Mind ilyenek, kisasszony! Ez a maga híres szónoka is! Aranyat prédikálnak... de az aranyakat mi fizetjük le értük!

Leon Lalage.

ménytől, abba belemenni, hogy a debreczeni színházat hat évnél hosszabb időre szerződésileg bárkinek lekösse a város, nem lehet, nem szabad. Tapasztalatból tudjuk, hogy még hat éves szerződés mellett is mily nehéz biztosítani jó társulatot és nívós előadásokat. Hát még ha egy igazgatónak 18 évig nem lehetne felmondani!

Ilyen abszurd tervet bizonyára a bizottság sem fog akceptálni. Építtesse csak fel Debreczen városa a színházat s hirdessen rá pályázatot, akadni fog pályázó bőven, aki jó bért lesz hajlandó fizetni a színházért, különösen, ha — ami szükségszerű — a helyáratokat fel fogják emelni. A bérösszegekből s a megvonandó szubvenció összegéből igen szépen lehet majd törleszteni a színház felépítésére felveendő amortizációs kölcsönt.

Egyéb kísérletezésekbe s pláne ilyen tervekbe a város bele nem mehet.

Lukács közbenjárása meggyúsult.

A király alkotmányos kormányt akar.

Egy titokzatos emlékirat.

Hogyan gondolja a korona a válságot, mely már nyolcadik hete húzódik, — megoldani? Harcias kabinet kinevezésével?

Hogyan gondolják megvívni azt a harcot? Azt akarják, hogy egy ember, akinek az országban semmi gyökere, semmi pártja sincsen, kiálljon az ország színe elé és jelentsse, hogy ő most késhegyig menő harcot akar folytatni. Minő eredményt várhatna a korona ettől a kardesapás nélkül való küzdelemtől? Semmit. Álljanak ki a 67-es pártok nyíltan és őszintén az ország színe elé és hirdessék fennhangon, hogy ők nem akarják Magyarországot teljes gazdasági függetlenségét, hirdessék bátran, hogy ők továbbra is közönsnek akarják a bankot, majd meglátjuk, hogy mi lesz erre az ország válasza. Ezt tegyék meg és akkor a sokaig húzódó válság egy-kettőre meg lesz oldva.

A kísértetjárás.

Felkelnek sírjukból a halottak, mielőtt még az idők telje bekövetkezett volna. Megindul a kísértetjárás. Az első kísértet már átvonult a politikai élet horizontján, hogy eltűnjön abban a sötétségben, amelyből a császár parancsára kikelt. Lukács László volt szabadelvű miniszter próbálkozása osztoztörököt vallott. A függetlenségi párt sorsának intézői egyhanguan visszautasították ajánlatát s Lukács László tegnap már be is jelentette a királynak, hogy próbálkozásának semmi eredménye sem volt.

Most majd jönnek a többi politikai cupringerek s egymásután ajánlgatják a függetlenségi házigazdának a császári cselédeket. A cselédek azonban hasznavehetetlenek s a rájuk bízott feladatot nem tudják teljesíteni.

De bárki jöjjön is bármiféle ajánlattal, az ország közvéleménye a legridegebben el fogja utasítani valamennyi kísérletezőt, mert már több ízben a leghatározottabb formában kijelentette, hogy a válság megoldásának csak egy az ára: az önálló magyar jegybanknak 1911-ben való felállítására. Ebből a feltételből nem enged, még akkor sem, ha a császári akarattal is meg kell küzdenie.

Lukács tovább tárgyal.

Lukács László, akit a király azzal bízott meg, hogy valami módon egyengesse a kibontakozás útját, a függetlenségi párt vezetőségének visszautasítása dacára is folytatja közvetítő munkáját. Ha Lukács az eddigi alapon akarja folytatni a közvetítést, fáradozásának alig lesz kedvező eredménye. A függetlenségi párt vagy egyedül veszi át a kormányzást, vagy egyáltalán nem kér magának semmiféle szerepet. De semni szín alatt sem vállalkozhatik arra, hogy a letűnt s az általa megbuktatott szabadelvű párt embereivel együtt keresse meg a kibontakozás útját. Ezt a saját presztizsének veszélyeztetése nélkül nem is teheti.

Lukács László küldetésének eredményéről a következőképpen nyilatkozott.

— A király felszólítására beszélgetést folytattam a függetlenségi párt vezetőségével arra nézve, hogy mily módozatokkal lehetne a válságot megoldani. Azon az alapon indultam ki, hogy alakíttassék egy függetlenségi kormány, az elnökség, a pénzügyi és belügyi tárca azonban párton kívül álló politikusra bizassék. Ennek az átmeneti kabinetnek egy feladata volna: az új választói reform megteremtése.

Az eddig folytatott tanácskozások semmi eredményre sem vezettek, de véglegesen még nincsenek befejezve. Nem felel meg a valóságnak az a hír, mintha én arra volnék kijelölve, hogy esetleg egy átmeneti kabinetet alakítsak. Nézetem szerint a mostani koalíció fogja tovább vezetni az ország ügyeit.

Lukács László tegnap este visszaérkezett Budapestre és a legközelebbi napokban folytatja megbeszéléseit.

Wekerle nem tudott a megbeszélésről.

Mint egy régebbi számunkban megírtuk, Wekerle Sándor lemondott miniszterelnök a jövő hét első napjaiban, valószínűleg kedden Bécsbe utazik és kihallgatáson jelenik meg a király előtt. A minisztereinek hír szerint semmit sem tudott azokról a kibontakozási tárgyalásokról, amelyeket Lukács László a függetlenségi párttal folytatott és csak Kossuth értesítette őt akkor, amikor már a megbeszélések eredménytelensége kitűnt. Ha ez a hír megfelel a valóságnak, teljesen lehetetlen ez a kombináció, hogy a király a jövő heti kihallgatás után a Wekerle-kabinetet fogja újból kinevezni. A jelenlegi koalíciós kabinet az eddigi sikertelen kísérletek után a végleges kibontakozást előkészíteni nem tudja s éppen azért nem is hajlandó most arra vállalkozni, hogy az általános választói jogot letárgyalassák.

„Igen rossz vége lesz a dolognak“.

A „Budapesti Hírlap“ munkatársa beszélt Lukács Lászlóval, aki a tudósító kérdését megelőzve, így szólott:

— A bécsi esti lapokból már látom, hogy mit jelentenek rólam Budapesten. Igaz, hogy misszióval voltam megbízva és megértesíthetem azt is, hogy ajánlatot tettem Kossuthnak, mint a függetlenségi párt vezérének. Kossuth azonban a maga és a pártja nevében tudatta velem, hogy ajánlatomat nem fogadhatja el. Erről jelentést tettem őfelségének.

— Ma este, ugylátszik, a függetlenségi párt vezetősége részéről közleményt ad-

tak ki Budapesten, amelyben az áll, hogy Kossuth azzal a megokolással tért ki az ajánlat elől, hogy *miniszterháta háta mögött nem tárgyalhat.*

— A közleményt természetesen nem ismerhetem — felelt erre Lukács — de ha ez a tartalma. akkor nagyjában megfelel a valóságnak.

— Hogyan áll tehát most a helyzet?

— Rosszul, nagyon rosszul és mondhatom, hogyha a végletekig fogják hajtani, igen rossz vége lesz a dolognak.

— A helyzet olyan, kegyelmes uram. — jegyezte meg tudósítójuk — hogy nyílt felvilágosítás csak használhat.

— Nos hát — felelte erre Lukács László — a helyzet úgy áll, hogy Kossuth és a függetlenségi párt visszautasító határozata után a válság megoldására való törekvések teljesen megakadtak. Most minden azon fordul meg, hogy őfelsége mit fog határozni. Én csak azt óhajtom és minden jó magyar hazafinak azt kell óhajtania, hogy Budapesten ne vigyék a végletekig a dolgokat.

Lukács küldetése meghiúsult.

Bécsből táviratozzák: Lukács küldetése teljesen meghiúsult. A függetlenségi párt nem fogadta el a volt miniszternek tervét s a király semmi szín alatt nem akar alkotmányellenes kormányt. *Wekerle Sándor elejtettnek tekinthető.*

A Neue Freie Presse szerint Kossuth csak formai hibák miatt nem fogadta el Lukács tervét, erre azonban Kossuth már rá is cáfolt.

Egy titokzatos emlékirat.

A „Magyar Hirlap“-nak ma este megjelent száma egy érdekes politikai szenzációt közöl. Egy kiváló politikus, akinek valamikor része volt az ország ügyeinek intézésében, de mostan minden politikai párton kívül áll, egy emlékiratot terjesztett a korona elé. A terjedelmes emlékirat erősen megvádolja a koalíciót, mert nem beszél őszintén a néphez. Egy olyan kormányt kell kinevezni — ugymond — amely nyíltan, becsületesen 67-es. Hét pontban állapítja meg az emlékirat szerzője az új kormány programját.

A lövőpetrii gyilkosság.

Róth Albert védője.

A lövőpetrii szenzációs mérgezés bűnügy egyre rejtélyesebb és rejtélyesebb lesz. A szerencsétlen áldozat, Róth Albertné holttestének exhumálása kétségtelenül tette, hogy gyilkosság esete forog fenn, amelyet csak az asszony férje, Róth Albert követhetett el.

Róth Albert a hitvesgyilkosság szörnyű gyanuja elől elbujdosott, de tudvalevőleg a csendőrség Lövőpetri határában rátalált és letartóztatta.

Róth Albertet szuronyok között vitték Nyiregyházára, az ottani ügyészségre, ahol kihallgatása után nyomban letartóztatták s bekisérték a fogházba.

Róth Albert védelmével dr. Fried Lajos szatmári ügyvédet bizta meg, aki neki rokona. Az előzetes letartóztatás ellen felvilágosítást kért.

Politikai strófák.

*

Éneklik az alantiak, Petőfi verse, de nem a hazafias-sága nyomán.

*

I. Ha férfi vagy . . .

Ha férfi vagy, légy férfi,
S ne hitvány, gyöngé báb,
Ki elvtől másik elvhez
Bolyong időbb-odább.
Szászorta inkább éltedet
Tagadd meg, mint magad:
Hadd veszzen el az élet, ha
A becsület marad!

Gróf Apponyi Albert.

II. Honfidal.

Enyém vagy óh hazám enyém:
Belőled élek!
Kit szeretnék, ha tégedet
Nem szeretnék?!

Nem is szoktam titkolni Sőt,
Folyton kiáltom:
Legkedvesebbem hogy te vagy
A nagy világon!

És elmegyek, hol hiveid
Pohárt emelnék,
Mivel a sör oly jól esik
A dult kebelnek.

És éltetünk, óh szent hazám,
Hogy élj te velünk, —
Mert addig élünk, míg te élsz:
Belőled élünk!

Órszem.

III. Egy gondolat. . . .

Egy gondolat bánt engemet:
Agyban párnák közt halni meg!
Pedig! . . .
Pedig hazámon vész futott keresztül,
Ellenben engem nem tépett ki töve tül, —
Volt menydörgés is, melynek dalát zengtem,
De hegyről a völgybe nem döntött le engem.
Nem estem el én

A harc mezején,
Nem ömlik az ifjúi vér ki szivemből,
Végsóhajomat kihűlő keblemből
Nem nyelte be durva acéli zőrej,
Sem trombitahang, sem ágyudőrej, —
Holttestemen át

K. k. paripák,
Noha száguldtak diadalra,
Nem hagytak ott összetiporva.
Mert amikor a zsarnokság betört
Atlépve a szent parlamenti kört,
S Fabricius,
Mint a hiuz

Az elnök trónján odafent
Vad zsoldosokkal megjelent
És fegyver villant minden oldalon, —
Ah, akkor itt volt, itt az alkalom . . .
De megtörtént a baleset velem,
Hogy meglepetten
Ott elfeledtem
Kitárni honfi kebelem! . . .

*

Ha ünnepélyes, lassu gyászzenével
És fátyolos zászlók kíséretével
A hősokeket egy közös sirnak adják,
Én, sajna, élek. Pardon, szent szabadság!

Barabás Béla.

A debreceni kamara és a munkáskertek.

Az utolsó nyári közgyűlés.

A debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara a nyári gyűlésszünet előtt utolsó közgyűlését ma tartotta, melyen Szentkirályi Tivadar elnökölt és Szávay titkár, Rédei Rezső dr., Rác dr. s. titkárok és Radó dr. fogalmazó voltak előadók.

Az elnökség jelentését Szávay titkár terjesztette elő. Bejelentette egy kultag, Barzó Mihály elhunytát és a következő póttag, Kéry József behívását. Az Országos Vámügyi Tanácsba a kamara képviselőül Szávay titkárt küldte ki. Belépett a kamara az ipari-kereskedelmi érdekképviselők nemzetközi szervezetébe tagul.

Az országos kamarai központ létesítését kívánó mozgalomra oly véleményt nyilvánított, hogy egyszerűbb volna e helyett egy kereskedelempolitikai központot, mint az érdekeltség szabad szervezkedését megalkotni. Beszámolt az elnökség a kamara területén tartott 28 ipari továbbképzőtanfolyamról, melyeknek 889 hallgatójuk volt és 10 háziipari (szalmafonó) tanfolyamokról. Ez utóbbiakra a földmivélsügyi miniszter mintegy 12000 koronát bocsátott a kamara rendelkezésére. Továbbá arról, hogy a kerületből 8 iparost besegített a Budapesten rendezett mestertanfolyamokra.

Jelentést tett az elnökség arról is, hogy a hadseregszállításoknál a kerületbeli kisipari érdekeltség számára ismét megszerzett 1260 pár lábbeli-pótmunkát.

Belépett a kamara tagul a most alakult és kiváló sikerű debreceni Közhasznú Munkáskert Egyesületbe 100 koronával. Ugyanazon terjesztésre átvett Szántó és Rédei dr. erről az intézményről írt könyvből száz példányt.

A tárgysorozatban következő miniszeri leirat-kihirdetéseknél a közgyűlés örömmel vette tudomásul a kereskedelemügyi miniszter azon intézkedését, melylyel éppen a debreceni kamara kérelmére, az időszakos mértekhitelítésekkel a lehető legnagyobb méltányosság alkalmazását írja elő.

Ellenben keserű hangulattal vette tudomásul a kamara a földmivélsügyi miniszternek a borkönyvek vezetésére vonatkozólag kiadott újabb rendeletét, melynek me-revsége azt bizonyítja, hogy a földmivélsügyi kormány a kereskedelmi érdekeket egyáltalában nem méltányolja.

Az ipari munkásoknak a kereseti adó alul felmentésének gyakorlatban is alkalmazását kívánta fölterjesztésben a kamara, minthogy az erre nézve érvényes szabályok kal ellentétben a pénzügyi hatóságok az adót kivetik. Most a pénzügyminiszter a kamara állásfoglalását indokoltnak nyilvánította s kérelmét teljesítette.

Ujabb 15 államsegély adományozásról és 17 új kérelemről tett jelentést a kamara közös bizottsága, mint ez ügyek delegált fóruma. Hasonlóképen az ösztöndíjakról, tanonckitüntetésekéről és munkásjutalmakról is jelentést tett.

Rédei Rezső dr. s. titkár a közutakról és vámokról, majd az ipari minták oltalmáról készült törvénytervezeteket ismertette.

Rác dr. s. titkár pedig a találmányi szabadalmakról és a magyar tengeri magánjog szabályozásáról készült törvénytervezetéről adott ismertetést.

E négy törvénytervezetről a kamara részletes véleményt terjeszt az ezt kérő miniszterek elé.

Véleményt nyilvánított a kamara Jász-nagykunszolonok vármegye vásárszabályrendelete, Hajdusámsón hetivásárkérelme, Alsó-vereczke állatvásárja, a vezensenyi komp vám díjtételei, a törökszentmiklósi piaci elővásárlási tilalom kérdésében.

Végül több iparjogi, kereskedelmi jogi szakvéleménykérő hatósági megkeresés foglalkoztatta még a kamara közgyűlését, melyen a vidéki tagok is nagy számmal vettek részt.

A debreczeni ügetőversenyek.

Az utolsó nap.

Hűvös, borongós idő köszöntött a mai ügetőversenyekre is és a gyepen erősen dominált a nyakig folgyúrt überciger. Izgalomban azonban utolsó napon is része volt a közönségnek. A négyes fogatu verseny rendkívül érdekes volt. Az igazgatósági díjra Sennyey Béla bárónak „Azért is” nevű lova futott be elsőnek. A totalitazór híveit persze a verseny második száma a kettesfogatu urkocsisverseny izgatta legjobban s a totalitazór derekasan fizetett is. A hatodik futamnál Debrecen város díjára Hauer Bercinek Kedves—Kacér lova futott be másodiknak. Bizonyos az, hogy ha kedvezőbb időjárás lett volna, úgy a debreceni ügetőversenyek is sokkal különb eredménnyel zárultak volna le. Az érdeklődés azonban ezidén is általában nos és nagy foku volt s amit az időjárás megvont a versenytől, azt a vezető-ég ambiciózus munkássága, Loránt József titkárnak körültekintése pótolta. Az ügető verseny utolsó napjának eredményéről különben az alábbiakban számol be tudósítónk:

I. **Igazgatósági díj.** Táv. 1600 m. Díj 1000 kor. Indult 4 fogat. Első báró Sennyey Béla „Azért is”, második Ruzicska Ferenc „Vendég”, harmadik Homoki ménés „Mollig”. Tot. 3—5, 10—18. Idő 1'485; 1'395.

II. **Kettesfogatu urkocsis verseny.** Táv. 5000 m. Díj: 1000 korona. Indult 4 fogat. Első gróf Keglevich Fruska—Vihar (hajt. tulajd.), második Vecsey Zoltán Dolly—Ebes (hajt. Horváth József), harmadik Kiss Ernő Brávó—Pompás. Tot. 3—6; 10—21. Idő 1'577; 1'518.

III. **Igazgatósági díj.** Táv. 1600 m. Díj: 1000 kor. Indult 4 fogat. Első Ruzicska Ferenc „Vendég”, második Homoki ménés Mollig, harmadik báró Sennyey Béla Adi. Tot. 3—4; 10—15.

IV. **Négyesfogatu verseny.** Eszterházy díj. Táv. 8000 m. Díj: 2000 korona. Első Homoki ménés: Kedves—Küzdő P.—Ledér—Szárca (hajt. tulajd. Orosz György), második Ruzicska Ferenc Dobogó—Mázos—Rojkó—Nikol (hajt. Gróf Keglevich Gyula.) Tot. 3—3; 10—12. Idő 2'00; 1'576.

V. **Igazgatósági díj.** Táv. 1600 m. Díj 1000 korona. Indult 4 fogat. Első Ruzicska Ferenc Vendég, második Homoki ménés Mollig, harmadik báró Sennyey Béla Adi. Tot. 3—5; 10—18. Idő: 1'398; 1'447.

VI. **Debrecen város díja.** Táv. 6000 m. Díj: 500 korona. Indult 3 fogat. Első Sárközy Pál Baba—Miska, második Hauer Bertalan Kedves—Kacér, harmadik Sányi Béla Julcsa—Bojtár. Tot. 3—3, 10—13.

VII. **Kettesfogatu urkocsis verseny.** Táv. 5000 m. Díj 500 korona. Indult 4 fogat. Első Sárközy Pál Kacér—Athlét, második Csanády Jenő Mázos—Rojkó (hajt. gróf Keglevich Gyula), harmadik Kiss Ernő Bikfic—Buksi.

Színház és Művészet.

A színtársulat nyári szezonja.

A debreceni színtársulat öt heti működés után befejezte előadását Nyiregyházán. Június 16-án a karszemélyzet jutalomjátékával bezárultak a színház kapui. Az igazgatóság jelentése szerint még ilyen minden tekintetben anyagi és erkölcsi sikerekben gazdag idény nem volt Nyiregyházán. A társulat július 31-ig szünetel és azután M. Szigeten kezdi meg két hónapra tervezett őszi idényt.

A debreczeni színház új tagja. Zilahy Gyula igazgató Mártonffy Róbertet, az aradi Nemzeti Színház kitanú tagját, mint hős és lírai szerelmeit tagjai sorába szerződtette. A társulat új színésze a máramarosszigeti megnyitón már bemutatkozott a közönségnek.

Egy modernül felszerelt debreczeni sörtelep

Jubileum és telepavatás.

Aron Miksa új raktára.

A tiszteletnek és az elismerésnek érzésével áll meg néha az ember egy-egy ház, vagy megkopott szürke cégtábla előtt, mikor az ósdi betűk a márványba vésett arany-nál ékebben beszélnek, az nap az a kereskedő-ház sok évtizeddel előtte rakta le a fundamentumát. Főlr ez a tisztelet azzal a csodálkozással, amelylyel egy évszázados lovag-várnak romjait szoktuk bámulni s talán — merjük állítani — egyik vagy másik kereskedő cég multjában több, az emberiségre hasznos sorokat találunk, mint a történelem egy-egy véres szakában. Sajnos, mi nem vagyunk olyan bölcségek ezekkel a régi, évtizedes cégtáblákkal, annál jobban esik aztán, amikor itt, küzöttünk, a szerénység és a zajtalan munkálkodás homályából előtűnik egy-egy cégtábla, amelyre aztán rá bukkanunk.

— Nini, ez a cég már ennyi vagy annyi évtizedes.

Önkéntelenül is ezek jutnak a tollunkra, amikor ma, egy érdekes telep bemutatása alkalmával, újból meggyőződhetünk arról, hogy Debrecenben igenis vannak olyan kereskedő házak, amelyeknek fundamentumai évtizedekre nyulnak vissza.

A becsületes, kitartó munka szilárd cölöpein épült föl Debrecenben az Aron Miksa cég. Most, hogy anyagi áldozatot nem kímélve, a nagyközönség egészségügyi szempontjából a Dréher serfőzde helyi telepét, amelynek Aron Miksa egyedüli vezérképviselője, villamos motorokkal, gőz-mosó, sörfejtő és dugaszoló gépekkel szerelték föl, csak a modern színvonalon álló nagyszerű gyárat látják, talán háttérbe is szorul az épp oly becses tény, hogy ma van negyedszáz éve annak, hogy Aron Miksa cég a Dréher serfőzde vezérképviselőjét átvette.

De kerüljön ez be csak zajtalanul a cég történetébe. Az a város előkelőségét képező vendégség, amely ma délelőtt a Miklós-utcai sörtelepen megjelent a pompásan felszerelt új sörfejtő-gépnek, mosónak, öblögető és palackoló eszközöknek voltak figyelmes szemlélője.

A higiénikus szempontból átalakított és a közönség előnyeit szolgáló, villamos gépezetet a cég belfeljárója Fűrst Ödön mutatta be szakszerű előadás kíséretében a vendégeknek, akik elragadtatva várták a nagyszerű alkotmányának, varázslatosnak tetsző munkáját. Az új gépek első része a palackmosó katlan, melyben forró víz van s abban áznak a sörös üvegek. Gépezet segítségével az üvegek kellő áztatás után felemelhetők a vízből s aztán egy körben forgó másik gépre helyeztetnek.

Ez a processus az üvegeket kefék segítségével tisztítja úgy belülről, mint kívülről. Majd egy harmadik gépbe kerülnek az üvegek, melyekbe tiszta víz fecskendeződik be, úgy, hogy mire a sörfejtő géphez jut a sörös palack, ragyogó tiszta lesz.

Ez az új gép alaposan háttérbe szorítja a régi eljárást, amikor kezdetleges eszközök mellett ki lehetett téve a közönség annak is, hogy nem egészen tiszta sört kap, a hiányosan mosott palackok folytán. Az új tisztító és töltő eljárással ez a felelem teljesen megszűnik. A sörfejtő gép működése is csodálatot keltett, valamint az u. n. Crown dugaszoló eljárás is. A jelenvoltak nagy érdeklődéssel nézték úgy az üveg tisztító, mint a sör töltő eljárást.

A bemutatás után pompás uzsonát szervizáltak a vendégeknek. A házigazdákra Aron Miksára és Fűrst Ödönre felköszöntött mondott Wessprémy Zoltán főispán, Kovács József polgármester, Szávay Gyula.

Üdvözölte a céget ezenkívül Kernhoffer József, Balkányi Emil dr. és még többen. Az üdvözléseket Fűrst Ödön köszönte meg: A vendéglősök nevében Márkus Jenő beszélt:

A vendégek sorában ott volt:

Wessprémy Zoltán főispán, Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Oláh Károly tanácsnok, Varga Elemér tanácsnok, Király Gyula tanácsnok, Csóka Sámuel tanácsnok, Hegedűs József aljegyző, Aczél Géza főmérnök, Debreczeni Jenő gázgyári igazgató, Végh Gyula főkapitány, dr. Boldizsár Kálmán bünyügyi osztályvezető, Csath Zsigmond postafőnök, Szávay Gyula, Kernhoffer József, Szántó Győző, Lőfkovits Márton, dr. Balkányi Ede dr. K. Szalay Béla, Biró Marcel, Tóth István, Geiger Simon.

Vérengzés Trieszt utczáin.

Harok egy választás után

Negyven embert letartóztattak.

Oriási véres tüntetés volt tegnap Trieszt utczáin a választások alkalmából.

Miután egész nap a választási eljárás folyamán, épp úgy mint az esteli órákban rend és nyugalom uralkodott, este 8-9 óra között csoportonként a kaszárnyatéren számosan gyülekeztek és a Narodni dom elé vonultak, ahol kétháromszáz szlovén jelent meg.

A tömeg mindinkább növekedett. Konfliktusok és heves tolongások keletkeztek úgy, hogy a rendőrség kényszerítve látta magát, hogy beleavatkozzék és a teret kiürítse.

Ugyanabban az időben a szocialisták csoportja San Giacomóból, ahol egy választási gyűlésen vettek részt, visszatért egyesületi helyiségei felé. Követték őket a mazzianusok, akik a Via del Ohnon levő egyesületi helyiségük felé kanyarodtak.

Abban a pillanatban a mazzianusok egyesületi ablakából saját elvtársaikra lőttek, nyilvánvalóan összetévesztés folytán. A lövés egy járó-kelő öreg embert megsebesített.

Június 10-ike óta az összes raktáron levő

napernyőket kedvezményes árban árúsítja Szépe Lajos női divatáru üzlete Debrecen, Rössuth-u. 6.

A rendőrség rögtön behatolt a mazzinianusok első emeleti helyiségébe, feltörték az ajtókat és zseb- és házkutatást tartott. Többeknél és a helyiségben *nyolc revolvert, egy Flaubert-puskát, négy bunkóbotot, négy vadászkést, két törpét, egy ablak előtt pedig egy halom követ találtak.* Az egyesületi helyiségben mintegy negyven mazzinianust letartóztattak és csendőr és rendőrfedezettel a rendőrségre vitték.

A letartóztatottak között vannak a főcinkosok, valamint tulajdon elleni kihágás miatt büntettek is. A Narodni dom előtti tér, valamint a mazzinianusok egyesületi helyisége körüli mellékutcák kiürítésénél további 80 letartóztatás történt. Éjjel felé a rend teljesen helyreállt.

Kossuth és az izomdoktor.

Veszedelemes diploma.

Derüs jelenet történt ma a kereskedelmi minisztériumban Arad város nagy küldöttségének fogadtatása alatt. A tisztelgés hivatalos aktusa után Kossuth Ferenc jókedvűen beszélgetést kezdett a küldöttség tagjaival, köztük Barabás Bélával, Müller Károlylyal és Nagy Sándorral, akik az aradi választókerületek nevében üdvözölték. Majd bemutatatta magának a deputáció többi tagjait, akik közül egyszerre csak előállt egy robusztus termetű férfi és így szólt Kossuth Ferencnek:

— Kegyelmes uram! Én Opre Péter vagyok, hidegvizgyógyintézetem van Aradon.

— Igen, igen, emlékszem, — felelte Kossuth, — ön egyszer levelet írt nekem...

— És arra kértem alázattal excellenciádat, hogy tegyen kísérletet az én gyógy-módommal.

Az egész társaság meglepetve hallgatta a diskurzust, amelyet Opre Péter így folytatott:

— Jöjjön le, kegyelmes uram, az én szanatóriumomba. Esküszöm rá, hogy úgy kigyógyítom a betegségéből, hogy nyoma sem marad annak az átkozott csuznak.

Kossuth Ferenc mosolyogva hallgatta ezt a meghívást.

— Ön orvos? — kérdezte Opre Pétert.

— Az vagyok, kegyelmes uram. Itt a diplomám!

Erre a herkulestermetű orvos olyan állásba helyezkedett, amin'ben a díjbirkózók szokták magukat levéttetni, hogy a miniszter jól láthassa az izmait. És Opre Péter izmai az ünnepélyes alkalomra alaposan ki is dagadtak. Kossuth Ferenc ekkor odalépett a kitűnő izomdoktorhoz és maga is megtapogatta a kemény muskulusokat. Aztán fejcsóválva megjegyezte:

— Veszedelemes dip'omája van az urnak! Nem szeretnék vele összekerülni!

A deputáció hangos derültséggel fogadta a miniszter megjegyzését, aki végül Opre Péter nagy könyörgésére megígérte, hogy egyszer majd valamikor talán elmegy abba a híres szanatóriumba, ahol ilyen izmokat kap az ember.

És Opre Péter a küldöttséggel boldogan távozott, mert most olyan bizonyossá teszi Kossuth Ferenc látogatását, mint — az önálló bankot...

Mikszáth Kálmán

a Csokonai-körhöz.

Válasz az üdvözlésre.

Mikszáth Kálmán országos nevű magyar író arra az üdvözlő iratra, amelyet a Csokonai-kör idei közgyűléséből intézett a nagynevű írónak, rendkívül kedves és szelletes levélben válaszolt. A Géresi Kálmán címére érkezett levél, amelyet a Csokonai-kör bizonyára legbecesebb ereklyéi között fog megőrizni, teljes szövegében így hangzik:

Igen tisztelt Elnök Ur!

Falun tartózkodván csak ma vettem a Csokonai-kör meleg hangu levelét.

Magamat csalnám meg, ha azt mondanám, hogy új erőt meritek az elismerő szavakból a jövőre stb. De biz én nem meritek új erőt. A napsugár, mely az ősi tájékat éri, már nem fokozza a termőképességet. Az már csak egy kis nyájas hangulatot önt szét.

Hogy negyven évig dolgoztam volna, magamnak sem látszik igaznak, inkább csak mulattam és álmodtam negyven évig az alakjaimmal, de, ha már így nyomódik a közönség képzetébe, nincs az az író, (de még mesteremberben is rossz az olyan), aki jelentéktelennek tartaná azt, amit csinált, legalább ő neki magának kell hinnie, hogy nem élt hiába, ha jól akar aludni a párnáin. Mennyivel felemelőbb érzés, ha — mint most velem történik — ezt más is elismeri, olyan tekintélyes és hivatott más, mint a Csokonai kör. Másokat csalnék meg, ha azt mondanám, hogy nem örülök neki.

Fogadja tisztelt Elnök Ur azért a megtiszteltetésért, hogy rólam megemlékeztek s azért az örömeért, melyet a levél nemes és meleg hangja okozott, hálás köszönetet, amelyet méltóztassék a kör tagjaival is tudatni.

Budapest, június 15. 1909.

Alázatos szolgája

Mikszáth Kálmán.

A Csokonai körnek tagjai bizvást büszkék lehetnek erre a szép levélre, amelyben a ragyogó tollu író olyan közvetlen hangon foglalta be az ő életét, egész egyéniségét.

Egylet.

— A lövészyegylet közgyűlése. A debreczeni „Polgári Lövész-Egylet” 1909 június 20-án délután 5 órakor az egyesület nagyterdei helyiségében rendes közgyűlést tart, melynek tárgyai a következők: Évi jelentés az 1908. évről. Számvizsgáló bizottság jelentése s a felmentvény megadása. Két választmányi tag választása. Esetleges indítványok. Közgyűlés után este 8 órakor társas vacsora. Az ezen résztvenni szándékozók kéretnek 19-én estig a helyiségében kintett iven aláírni Az elnökség.

HIREK

— A ossuth-szobor pályaművek. A Kossuth-szobor pályázat pályaműveit még csak vasárnapig tekintheti meg a közönség. Eddig lesz nyitva a csarnok, amelybe a belépési díj 50 fillér. Diákoknak azonban feleáron vagyis 25 fillérért engedik megtekinteni a szobrokat. Itt említjük meg, hogy a zsűri jegyzőkönyvét még nem küldték vissza a budapesti zsűritagok, akiknek alá kell azt írni és így a Kossuth-szobor bizottságot nem hívhatja össze Kovács József polgármester.

— Az evangélikusok új temploma.

A debreczeni evangélikus egyház küldöttsége a héten Materny Lajos főesperes és Gebauer Károly vezetésével járult a polgármester, főmérnök és Oláh Károly kulturatanácsos elé, kérvén őket, hogy a város egy újonnan felépítendő templomnak helyet és megfelelő támogatást nyújtson. A vezetők szívesen fogadták a deputációt. Most az evangélikus egyháznak csak imaháza van a Miklós-utcán, melyben azonban a nagy utcaforgalom zavarólag hat a hivekre.

— Egy házagypótló internátus.

A helybeli izr. hitközség, amely utóbbi időben annyi sok jeles intézményt létesített, utóbb egy házagypótló internátussal gyarapodott. Ugyanis a hitközség felügyelete mellett szeptember 1-től Burger D. József hitközségi titkár fiuinternátust nyit középtanodai, kereskedelmi iskolai és egyéb intézeti növendékek részére. Elemi iskolai tanulóknak csak nyolc éves kortól kezdve nyújtja az internátust. Az intézet a modern internátusok összes követelményeinek és igényeinek fog megfelelni. Szép, egészséges, parkirozott helyen van, tágas, világos termekkel, tan és hálólhelyiségekkel, közel Debrecen összes tanintézetéhez. A tanulók egész nap, sőt éjjel is szorgos, szakszerű felügyelet alatt lesznek. Okszerű és diszciplínált vezetés, párosulva szülői szeretetteljes gondviseléssel jellemzi az internátust. Amellett az ellátás, a horribilis drágaság dacára, mindössze havi 50 koronában van megállapítva. Most, hogy városzerte az évről vizsgálatok folynak és a szülők aggódva gondolnak arra, hogy kire, hova is bizzák, helyezték el gyermekeiket? A legjobb lélekkel ajánlhatjuk erre az internátust a vidéki t. szülők figyelmébe. Czim: Burger D. József hitk. titkár Debrecenben.

— A Szent László dalegylet lobbója javára a Barabás Károly színművész ur és műkedvelő társai által rendezett Cabaret-táncestén a következők fizettek felül: Skornák nővérek gyűjtése 8 korona 82 fillér, Mihálovits Jenő 20 korona, dr. Derekassy István 5 korona, Nagy István és neje 2 korona, N. N. főgimnáziumi tanár 2 korona, Hann Dezső 2 korona, Kovács Károly 1 korona 20 fillér, Gaál Ferenc 1 korona, Madácsi N 1 korona, Horváth Gyula, N. N. 40—40 fillér, Papp Lajos, N. N., N. N., N. N. 20—20 fillér. Összesen 44 korona 62 fillér. A m. t. adományozó hölgyeknek és uraknak, valamint a nemes szívű műkedvelőknek ezen uton mond köszönetet a Szent László dalegylet elnöksége.

— A siketnémák vizsgálója. A siketnémák debreceni intézete növendékeinek évről vizsgálatát folyó hó 20-án, vasárnap délelőtt 11 órakor tartják meg a városháza közgyűlési termében.

Tennis és turista ingek,
Szépe Lajos

színes és fehér lábravalók, gallérok, kézelők, divatos nyakkendők — olcsó szabott áron kapható divat üzletében **Kossuth-utca 6. szám.**

— **Az izraelita polgári leányiskola segélye.** A közgyűlés az izraelita polgári leányiskolának az 1909. évre a rendkívüli költségvetés terhére 2000 koronát és 16 öl fát szavazott meg. A határozatot a belügy-miniszter jóváhagyta.

— **Nyári mulatságok.** Hir szerint a Szent László dalegyület még ebben a hóban, Szent László király napján (június 27) ünnepi estét rendez a Bocskay-kertben, valamint augusztus elsején is nagyobb szabásu nyári mulatságot tart.

— **Évzáró vizsgálatok.** A debreczeni orth. izraelita elemi iskolában az 1908-9. iskola évet bezáró vizsgálatok a következő sorrendben ejtetnek meg: a folyó hó 20-án, vasárnap délelőtt az I. vegyes osztály; 21-én, hétfőn délelőtt a II. vegyes osztály; 22-én, kedden délelőtt a III. vegyes osztály; 23-án, szerdán délelőtt a IV., V., VI. leány és 24-én, csütörtökön délelőtt a IV., V., VI. fiú osztály; csütörtökön délután 3 órakor az évzáró-ünnepély. A vizsgálatok d. e. 9 órakor kezdődnek. Ugy az évzáró vizsgálatokon, mint a záróünnepélyen, amelyek a József kir. herceg-u. 49. sz. a. elemi iskola nagytermében tartatnak meg, az érdekeltek szülőket és a népnevelésügy barátaikat szívesen látja az iskolaszék.

— **A Tulipánszövetség Magyar Védőegyesület** debreczeni fiókjának választmányára június 19-én, szombaton d. u. 5 órától, Wessprémy Zoltán főispán villájában ülést tart, melyre a választmányi tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Érettségi vizsgálat a főreáliskolában.** Az érettségi vizsgálatok tegnap záródtak le a debreczeni állami főreáliskolában. Az eredmény elég kedvező. A huszonegy érettségiző közül jelesen éret négy: Egerváry Jenő, Lackó Béla, Ladányi Dezső és Némethy Endre; jól érettek lettek Sarkady Gábor, Soltész László és Varga Ferenc s évre csak egy bukott. Géresi Kálmán tanterületi főigazgató lendületes beszéd kíséretében, emlékeztetve a haza iránti kötelességükre boosátotta ki az ifjakat az életbe.

— **Megszökött tanonc.** Angyal Lajos budapesti fémesztergályos tanonc megszökött. Előbb azonban a szobagazdájától 29 koronát ellopott. A tolvaj tanuló Debreczenbe jött, azonban az állomáson felismerte és lefűlelte a rendőrség.

— **Nyilvános köszönet és nyugtázás.** A debreczeni városi ipariskola 1908-9-ik isk. évét berekesztő vizsgálatokon magokat kitüntetett iparisk. tanulókat megjutalmazására az alább következő testületet és egyesek voltak szívesek adományokkal járulni u. m.: Ipartestület 12 kor. Aczél Géza felügyelő bizotts. elnök 10 kor. Dávidházy Kálmán ipartestületi elnök 5 kor. Fanatka Alajos 6 korona, Serly Ede 5 korona, István gőzm. Társulat 40 korona, Debreceni Első Takarékpénztár 50 korona, Asztalos Társulat 10 korona, Csizmadia Társulat 10 korona. Ugy az egyes testületeknek, mint az egyes adományozóknak — az ipariskolai Bizottság és a megjutalmazottak nevében — mond hálás köszönetet. Debrecen, 1909. jun. 16. Dáczy Gedeon ip. isk. igazgató.

— **Véletlenül elsült revolver.** Gecse Mátyas egykei legény állandóan revolvért szokott a zsebében hordani. A töltött fegyver aztán véletlenül elsült s a golyó a bal-karján keresztül ment. Súlyos sebével be-szállították a debreczeni kórházba.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Papp Mihályné római katolikus 39 éves, Horváth József református borbélysegéd 19 éves, Szecsei Péter református 17 éves, Szilágyi Ferenc református gyári munkás 19 éves, Pap Róza református 3 hónapos.

— **Hirtelen halál.** Szentjóni Kálmánné kabai lakos 6 hetes Róza nevű leánya tegnap gyanus körülmények között hirtelen meghalt. Az esetről ma érkezett meg a jelentés a debreceni királyi ügyészséghez, amely elrendelte a hulla felboncolását.

— **Pöstyénfürdőn** június 15-ig 5051 fürdővendég, tavalyhoz képest 678 személlyel több.

— **Babonás román parasztek rémítette.** Bukarestből táviratozzák, hogy két román község babonás lakói borzalmas eseményeket vittek véghez, amely példátlanul áll a kulturálatlan népek történetében. Két szomszédos román községben a gyerekek között skarlátjárvány ütött ki és tömegesen pusztított. A román parasztek a baj okát meg tudandó, egy boszorkány hírében álló öregasszonyhoz fordultak, aki azt mondta, hogy a veszedelmes ragálynak a fél évvel ezelőtt elhunyt Bostina Mária az oka, akinek szelleme egy farkas testébe költözött. S a bajon csak úgy lehet segíteni, ha Bostina Mária holttestét kiássák és elégetik. A parasztek szót fogadtak s felbolygatták az egész temetőt, végre megtalálták Bostina Mária holttestét. Máglyát raktak s reá helyezve a meztelen holttestet, elégették a két falu apraja-nagyja szemeláttára. A borzalmas eset tudomására jutott a csendőrségnek, mely szigorú vizsgálatot indított.

— **Osztálysorsjáték.** Budapesti tudósítónk sürgönyzi: Az osztálysorsjáték ma húzásán a következő számú sorsjegyek nyertek:

5000 koronát nyert: 2460.
2000 koronát nyert: 62583.
1000 koronát nyertek: 50345 78747.
500 koronát nyert: 78282
300 koronát nyertek: 1144 12611 19094
20322 25016 30875 33876 37107 49448
57082 67750 96962 99133 104929

A többi kihuzott számok 80 koronát nyertek.

— **Kugler (Garbeaud) szukorkák főraktára** Kontsek Gézánál.

— **Fényképezési készülékek és kellek** kaphatók legolcsóbb árban Thaisz Art-hur papírkereskedésében.

— **Itt van a zivatarok időszaka, hatalmas villámok lobognak az égbolton, embert és vagyont veszedelemmel fenyegetve.** Csak a megbízható villámhárító berendezés nyújt ellenük védelmet, amellyel legújtanvosabban felszerel és kipróbál Földvári L. első elektrotechnikai gyár és vállalat. Kossuth-u 1. Telefon 168.

— **Csipekintás kézimunka, képes levelezőlapok** gyönyörű kivitelben darabonként 20 fillérért kapható „Aczél antiquáriumban”. Telefon 575.

— **Tárczák, kiegészítők, keretek és más díszmunkák** kaphatók és megrendelhetők Antalffy Ferenc könyvkötő bórdiszmuvesnél Piac u. 31.

Regény-Csarnok.

A bojár leánya.

— Regény. —

Irtá: **Vértesi Arnold.**

XV.

1866 májustól kezdve, mikor másodszer leutazott Ármin O'ahországba, mitsem halottak róla jó hosszú ideig.

Nem irt levelet sem nevéhez, sem Csongrádihoz. De ezek sem irtak neki. Csak Pali irt egy levelet augusztus vége felé, titkon, anyja és Csongrády Gyuri tudta nélkül.

Mogorva volt e levél s atyja iránti fiui szeretettől le kevésbé sem ragyogó. Nem tudott és nem akart a fiu hizelegni annak, kit többé nem szeretett. Csak arról tudósította, hogy anyja folyvást beteges és ha apja sokáig késik. temetésére jöhet majd haza.

Az elkeseredett hang, mely e sorokon átöfönl s melylyel a gyermek, ha nem vádolta is egyenesen atyját, de kilátzott, hogy lelkében mégis atyját vádolja, jó benyomást nem okozhatott. Nem jött reá felelet.

Október közepén jött az első levél Oláhországból Armintól. Nem nevének szólt, hanem Csongrády Gyurinak.

(Folytatjuk.)

Közgazdaság.
Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentés. Budapest. 1909. június 17.

Határidők lanyhán indultak, zárlatra megszilárdultak. Készaru csendes.

1909. októberi buza	13 54 - 55
1909. májusi buza	-----
1909. áprilisi buza	-----
májusi rozs	-----
1909. októberi rozs	10,24 - 25
1909. áprilisi rozs	-----
októberi zab	7 81 - 82
1909. májusi zab	-----
1909. áprilisi zab	-----
1910. májusi teengeri	-----
1910	-----
1900. júliusi teengeri	7,71 - 72

A debreczeni állami felügyelet alatt álló középiskolai fiuinternátus

helyiségeit **Jókai u. 8. sz. alá helyezte**

Az intézetben modern, tégas, egészséges háló- és tanteremek, (fürdőszoba, villanyvilágítás) állanak a tanuók rendelkezésére, kiknek a jövő tanévre való felvételét illetőleg szívesen szolgál felvilágosításul az **Igazgatóság.**

1909. Tavaszi áruk:

- 1 mtr. 120 cm. Pepita szövet . . . 40 kr.
- 1 m. 120 cm. Mode Raye szövet 65 és 70 kr.
- 1 mtr. 120 cm. Mélé szövet . . . 70 kr.
- 1 mtr. Borduros kreton 24. 27 és 33 kr.
- 1 m. Borduros mosó de ain 30, 34 és 28 kr.
- Francia gyapju delain 50, 54, 60 és 75 kr.
- Jómosó Cosmanosi kartonok . . . . .
- Batiztok, angol zephirek . . . . .
- Ruha vásznak, kreppek . . . . .
- Keztyük, harisnyák . . . . .

divat napernyők.
Szépe Lajosnál

Aradon a „Fekete sas” szálloda, kávéház, étterem kiadó.

Közelebbi felvilágosítást ad: **Dr. TOLNAI JÁNOS, ügyvéd.**

KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon. **DEBRECZEN.** Telefon. **Piac-utca, Városház épület.**

Gaszdagok és gyártelepek részére előírás szerint berendezett mentőszekrények, kötszerek, desinficiálószerek: Creolin, Carbol, mindennemű állatgyógyászati cikkek és műszerek. Sertés és marha tápperok és Fluidok nagy raktára, ugyazin óu nagy választék mindentéle gummiáruból, sörzékötökben, valamint fényképezéshez szükséges vegyszerekben.

Villamos világitást,
a villamos csengők, házi telefonok berendezését és évi karbantartását és minden e szakba vágó legkomplikáltabb munkát ugy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakszerűen — több évi jóállás mellett vállal

FÖLDES SÁNDOR
elektrotechnikai vállalkozó
Debreczen, Nagyrákos utca
Minden irányba égő Wolfgram-lámpák, izzólámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Különböző izzólámpák havi 8 korona díjért.
Telefon 210. Telefon 210.

779/1909. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 1827/2.—1909. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Pácher Rudolf részére debreczeni lakosoktól 48 korona 50 fillér tőke, ennek 1906. évi szeptember hó 15. napjától számítható 6 százalékos kamatai és eddig összesen 37 kor. 86 fillér perköltség erejéig 1909. évi április hó 14-én bíróság lefoglalt és 1260 koronára becsült jármos ökök és gazdasági eszközökből álló ingóságok **1909. évi június hó 19-én délelőtt 9 órakor** kezdetét veendő és Hatvanon 27. számú tanyán meg tartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becéronalul is elfogadnak adni.

Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajthatók javára elrendeltetik.
Debreczen, 1909. évi május hó 12.

Olah Géza bírói kiküldött

Legolcsóbb bevásárlási forrás.
Zavatzky Leó
Debreczen, Piac-utca 18 sz.
Bika szállodával szemben.
Női blousok és gyermek ruhák
nagy választékban.
Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztük, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkendők, csipkék szallagok, Női-, férfi, és gyermek fehérművek.
Olcsó árak! Művirágok! Pontos kiszolgálás!

Telefonok, — villamos csengők, villámhárítók berendezését, — javítását szakszerűen és jutányosan készít
Földvári L.
Kossuth-utca 1. sz.
Telefon 168. szám.

Budapesten, az Erzsébet-köruton a 34. sz. 4 emeletes ház eladó.

Egy debreczeni ember, aki az idén halt el, ezelőtt 17. évvel 500.000 koronáért vette.

Most a napam és több örökös társa 50.000 korona vételért óhajtának. Aki a házat megvenni akarja, forduljon levélben hozzám.

Lengyel Imre,
hajdusoboszlói lakos.

Fábián László
kecskigyára
DEBRECZEN, Hatvan-utca 61. szám.
Alapított 1901-ben.

Raktáron tart mindennemű biatfi és hajdukocsit. Régi kocsikat újra becsesül. Jó karban levő javított kocsik mindig raktáron vannak. Javításokat olcsón és pontosan csinálunk. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Donogán és Somossy
Debreczen, Ristemplombazár.
Mosó kelme újdonságok
Zephyr — Batist —
Ottomán vászon — Kreton
— Volle de laine —
:: óriási raktára ::

Leghíresebb szappanjai a
Fáy-féle Arcz-Crém
hatása csodálatos
Szépség, fiatalít! Leghíresebb szappanjai, májfoltek, pattanások és az arcbőr tisztáltságságai ellen. Egy téglát 1 kor. hozza való „Fáy” szappan 1 korona.
Illatszerek minden ízlásban
1—2—3 koronás üvegek.
Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel és külföldi gyógyszer különlegességeknek pipere cikkeknek és háztartási gyógyszereknek. Kapható a készítő
Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerkereskedő
DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.
„Arany csigák” gyógyszerár.
Telefon sz. 400. Telefon sz. 400.

KOVALD PÉTER ÉS FIA
cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó gyár
BUDAPEST, VII., Szövetség-utca 37. szám.

meghízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csoma olás és postaköltségek mellőzésével — **SCHWARTZ R. Debreczen Dégenfeldtér 8. sz.** vető át a képviselőközvetlenül felkereshesse. tét és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, díszítő és butorszövetek, függönyök, kőzimmunkák, szőnyegek, csipke- és végaruk, szőrmék stb.iek vegytisztítását és festését. Ugyancsak ágytaklak tisztítását és fehérművek mosását is.
A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áraitól, szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőket és számos megbízatást kér a
KOVALD PÉTER ÉS FIA CÉG.

Kerékpározók
mielőtt kerékpárt vagy bármily alkatrészeket szándékozik venni, saját érdekében keresse fel cégemet, hol olcsón gyári árban szerezhet be mindent.
Raktáron tartok elsőrendű
kerékpárokat,
valamint mindennemű alkatrészeket, 20 koronán felüli vásárlásokat és javításokat kedvező fizetési feltételek mellett eszközölök. **Varrógép, gramaphon és villamossági cikkek** raktára és mindezek javítása
B. pártfogást kérve, tisztelettel **Geller Henrik,** ezelőtt Geller és Nemeth
Debreczen, Hatvan-utca 8.

A feltaláló leányai.
Impozáns nagyszerű hajzatot
szerezünk és tartunk meg egész a v n korig minden nagyobb fáradtság nélkül, bajos manipulációk nélkül és lényegesebb költségek nélkül, ha valódi célirányosan összeállított hajvizet használunk, a mely a fejbőrt erősíti és tisztán tartja és a mi legfontosabb ha a haj természetes zsírtartalmát rendezzük. Zsíros, olajos hajnak használjunk :
▲ **Uhlmann Peru Tannin vizet** ▲
zsírtartalom nélkül (veres csomagolás) Száraz, kemény, törékeny hajnak :
▲ **Uhlmann Peru Tannin vizet** ▲
zsírtartalommal (zöld csomagolás). Együttal eltávolítja a kellemetlen izadtságot és a hajat szagossá, ingóvá, fényessé és puhává teszi. Nem támadja a haj színét, nem piszkol és nem csinál foltot. Tiszta és világos és finom parfümös, üvege K. 2.50 és K. 5.—
Főraktár Ausztr. Magyarország részére:
— Vertriebsgesellschaft Wien, I., Karlsplatz 3. —
Kapható Ióna és Ióna gyógyszerkereskedésében, valamint minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésében

Apró hirdetések.

EGY 14-16 éves fiú felvétetik a kiadóba küldőncznek.

Fűszerület berendezés jó karban, eladó, esetleg szép házzal nagy kerttel együtt megvehető Nádudvaron Rosinger Józsefnénál.

Utazó ügyadók, óvadékképes pénzbeszedők felvétetnek. Cím a kiadóhivatalban.

Hajdubagason 1 hold 5 éves szőlő szzbad kézből eladó. Értékesíteni Németh Péternél Hajdubagason.

Elegánsan butorozott utcai szoba 1 vagy 2 ur részére kiadó. Cím a kiadóban.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádogos-utca 4. szám.

Ügyes fűszerkereskedő segéd alkalmazást nyer Kertész Miklós fűszerkereskedőnél Csapó-utca.

Ügyes varrólányok azonnali belépéssel felvétetnek Vanger Sándor Batthyányi-u. 1.

Uri embernek való külön bejáratu, parkettirozott szoba a Piacon kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

CZICARETTAZÓK!
 minden hively nikotin mentes:
 Kip hop " 08 Riz " 11
 Tuzli " 10 Parafis " 11
 Delibab " 12 Arany " 20
 Kolibri, különlegesség 16 k.
 Kapható HARMATHS szivar kávével különlegességek fő átlarúban Debrecen Fűvészkerl u. 14.

Telőcserép közönséges, hornyolt és Francia egyéb építkezési anyagok u. m. legjutányosabban Fülöp mészkereskedésében Homokkert-u. 121.

Uj földön 16 hold föld kiadó a Halasi teleppel szemben.

Fényképező gépek és mindennemű fényképezési szerek kaphatók Horovitznál. Piac-utca 12.

Egy csinos, elkülönített, külön bejáratu utcai szoba butorozva vagy butor nélkül azonnal kiadó cím a kiadóba

legyen lakást kap idősabb házaspár Kóses-u 86 szám alatt.

Szép a bajusz

a híres **HAJDUSÁGI PEDRÓ-vel.**

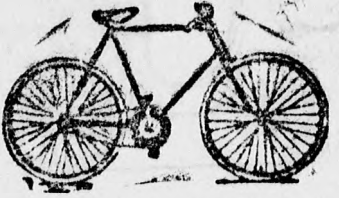
Hajdusági Bajuszpedró. Erismert legjobb köntölegessé a bajusz növesztésére és ápolására, mely meg nem avasodó szirmentes növényi balzsamos anyagokból készült.

Hatása gyors és biztos. Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 3 doboz küldetik 2 korona 15 fillér bérmentve utánvétellel.

Védjegy. Egyedül készítő **Grósz Nagy Fe. encz** gyógyszerész DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám. „Arany egyszaru” gyógyszerár Telefon 496.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLTOS GYÓGYEREDMÉNYEKA
APTAMÁSI
LITHIUM-GYÓGYVIZ-
 zel gyomor, vese, hólyag és belbántalmaknál valamint asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.
 Kapható Kotschek Géza fűszer és csemege kereskedésében Debreczen, Kossuth-utca.

Kerékpárosok el ne mulasszák Debreczen és Vidéke legnagyobb kerékpár raktárát felkeresni, hol a hírneves

Puoh és Viktoria kerékpárok eredeti gyári árakban, kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Kerékpár alkatrészek ugymint Gumik, acetilin lámpák, csengők, kürtök, nyergek, nagy raktár felhalmozódás miatt 25% árleengedéssel kaphatók. Kerékpár javítás, Zománcozás és Nickelezés jótállás mellett elvállaltatik. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Tisztelettel

ROSENBERG és HAMMER DEBRECZEN, Piac-utca 8 szám, a kereskedelmi akadémla épületében.

NYÁRI OCCASSIO!

Lousin selyem	minden színben mtr csak	49.
Legjobb mosó Zephir	„ „ „ „	15.
Angol Zephir	„ „ „ „	27.
Madera himzett kelme	nagy választékban . . .	75.
6 pár férfi sokni		85.
1 női vászon kosztüm		4.50.
Nyers selyem Blous		3.75.

Ezenkívül a raktáron levő összes árut mélyen leszállítva árusítom.
 Tisztelettel **Blumenstein Vilmos** Alkalmi Áruház Bika szállodával szemben.

Linoleum gyári raktár

Haas Lipót Debreczen, Piacz-utca 49. sz.

Az ország minden nagyobb városában gyári raktár.

Telefon 644. szám.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű vevőközönséget, hogy a mai naptól a **Linoleumokat**

20%-al olcsóbban árusítom.

Egyszersmind ajánlom dusan felszerelt raktáramat. Továbbra is kérem a nagyérdemű vevőközönség szives pártfogását.

Egy fiatal segéd, valamint egy tanuló felvétetik.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-utca 49. a főpostával szemben.